

1. ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΒΙΒΛΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 17/09/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 17/09/2023

Σελίδα: 1

Κώστας Κωστής

« Εκπαίδευση, συνεργασίες
και εξωστρέφεια
οι νέοι στόχοι του **MIET** »

Ο **νέος διευθυντής** του **μορφωτικού ιδρύματος**
και διακεκριμένος **ιστορικός** μιλάει στο «Βήμα»
για τα **σχέδια** και τις **προτεραιότητες** του
σ. 4-5

Κώστας Κωστής

Ο νέος διευθυντής του **MIET** αποκαλύπτει στο «Βήμα» τα **σχέδια** και τις **προτεραιότητες** του για τη **νέα περίοδο λειτουργίας** στην οποία εισέρχεται το ιστορικό **πνευματικό ίδρυμα**

Φόρος τιμής στο παρελθόν, με το βλέμμα στο μέλλον

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΚΟΥΖΕΛΗ

Γνωστός στο ευρύ κοινό από το βιβλίο του *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας*, πλέον έργο αναφοράς για την Ιστορία του νεοελληνικού κράτους από τον 18ο αιώνα έως σήμερα, ο **Κώστας Κωστής**, καθηγητής Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, είναι από την 1η Σεπτεμβρίου και για μία τριετία διευθυντής του **Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας (MIET)**. Στο γραφείο του στην έδρα του **MIET**, στην οδό Θουκυδίδου 13 στην Πλάκα, η παρουσία του είναι ακόμη διακριτική. Στο γραφείο του, τυπογραφικά δοκίμια, εκδόσεις και DVD του **MIET**. Δίπλα στο πληκτρολόγιο, υπό το βλέμμα του πίνακα του *Δημοσθένη Κοκκαλίδη*, παλαιού μέλους του ΔΣ του ιδρύματος, ο οποίος εξακολουθεί να δεσπόζει στον χώρο, μια λευκή πορσελάνη κούπα με μια ζωγραφιστή μαύρη γάτα μοιάζει να είναι το μόνο προσωπικό αντικείμενο. Με μακρά θητεία στην ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα και στη Γαλλία, για πολλά χρόνια σύμβουλος διοίκησης στην Alpha Bank και επιστημονικός υπεύθυνος του Ιστορικού Αρχείου της, και συγγραφέας πολλών ιστορικών μελετών, ο διακεκριμένος ιστορικός αναλαμβάνει τη διεύθυνση του **MIET** ύστερα από μια περίοδο κρίσης. Την ομαδική παραίτηση των μελών του ΔΣ του Σεπτεμβρίου του 2020 και τις τεταμένες σχέσεις της **Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΕΤΕ)** με τον τότε διευθυντή του **MIET** **Διονύση Καψάλη** διαδέχθηκε διαγωνισμός για τη θέση, ο οποίος δεν τελεσφόρησε. Υστερα από μια διετία εσωστρέφειας και εσωτερικής αναδιοργάνωσης, με μεταβατική διευθύντρια την αρχαιολόγο **Ασπασία Λούβη**, το **MIET** ανακοίνωσε την εκλογή του νέου διευθυντή, ο οποίος συναντήθηκε με τους εργαζόμενους του ιδρύματος, συνοδευόμενος από τον πρόεδρο του ΔΣ της ΕΤΕ και του ΔΣ του **MIET** **Γίκα Χαρδοβέλη**. Λίγες μέρες αργότερα, στην πρώτη μας συνομιλία μαζί του, επιχειρήσαμε να εκμυστήσουμε τα σχέδιά του για την εξέλιξη του ιδρύματος.

Επετα από μια διετία εσωτερικών διεργασιών στο MIET παραλαμβάνετε ένα ίδρυμα απαλλαγμένο από όποια οικονομικά και οργανωτικά «βάρη»;

«Θα το θέσω λίγο διαφορετικά, παραλαμβάνω ένα ίδρυμα το οποίο αυτή τη στιγμή δεν παρουσιάζει προβλήματα. Αυτό είναι βασικό. Έχει γίνει αρκετή δουλειά τα τελευταία δύο χρόνια, έχουν αλλάξει τα δεδομένα σε θέματα οργανωτικά, έχει γίνει καινούριο οργανόγραμμα και από εδώ και μπρος αρχίζουμε να τοποθετούμε νέους στόχους. Μιλώω στο πρώτο πληθυντικό γιατί αυτό θα γίνει από κοινού με το ΔΣ αλλά και το προσωπικό του **MIET**. Κάθε υποδιεύθυνση και κάθε τμήμα θα καταθέσει τις προτάσεις του».

Ποιες είναι οι απαιτήσεις, από πλευράς ΕΤΕ, τις οποίες καλείστε ως διευθυντής του MIET να ικανοποιήσετε;

«Η εκλογή μου έγινε, κατόπιν συνέντευξης, από το ΔΣ του **MIET**, του οποίου προεδρεύει ο πρόεδρος του ΔΣ της ΕΤΕ. Αυτό που ζητά το ΔΣ του **MIET** είναι να ενισχυθούν οι υφιστάμενες δράσεις και από εκεί και πέρα να σχεδιάσουμε δραστηριότητες οι οποίες θα επαναφέρουν το **MIET** σε μια ορατότητα την οποία είχε και παλιά και η οποία θα προβάλλει τόσο το ίδρυμα όσο και την ΕΤΕ».

Ο ιστορικός διευθυντής του MIET Ε. Χ. Κάσδαγλης είχε δώσει έμφαση στον τομέα των εκδόσεων. Ο Διονύσης Καψάλης ανέπτυξε τον τομέα των εκδόσεων και των εκπαιδύσεων. Εσείς προς ποια κατεύθυνση σκοπεύετε να κινηθείτε;

«Ο Εμμανουήλ Κάσδαγλης, ο εμπνευστής του **MIET**, έδωσε έμφαση στο εκδοτικό κομμάτι αλλά την ίδια στιγμή είχε δίπλα του μια σπουδαία φροσωνομία, τον Λίνο Πολίτη, ο οποίος δημιούργησε το καταπληκτικό Ιστορικό και Παλαιογραφικό Αρχείο (ΙΠΑ) του **MIET**. Μέσα από τα μαθήματα Ελληνικής Παλαιογραφίας του ΙΠΑ, το οποίο είναι πλέον τμήμα της ΕΤΕ, πάρα πολλοί Έλληνες έμαθαν Παλαιογραφία και πάρα πολλοί Έλληνες ιστορικοί μπόρεσαν να κάνουν καλά το επάγγελμά τους ακριβώς επειδή υπήρχε αυτό το ΙΠΑ. Ήταν σημαντική προσθήμενη αξία για τα ελληνικά γράμματα και την ελληνική ιστοριογραφία, και εξακολουθεί να είναι».

Συμπεραίνο ότι θα συνεχίσει τη λειτουργία του ως έχει. Ισχύει το ίδιο και με το Εργαστήρι Επιμελείας Εκδόσεων;

«Αυτό έχει πάψει να λειτουργεί εδώ και δύο-τρία χρόνια και, με δεδομένο ότι αυτή τη στιγμή πολλοί ιδιώτες – εκδότες και άλλοι – προσφέρουν μαθήματα επιμελείας, δεν βρίσκω ενδιαφέρον να ξαναρχίσει η λειτουργία του. Το **MIET** έχει κάνει μια πολύ μεγάλη προσφορά με αυτό το εργαστήρι και θα πρέπει να του αναγνωριστεί ότι δι-αμόρφωσε ένα υπόδειγμα επιμελητή πολύ υψηλού επιπέδου. Από εδώ και πέρα, καλή τύχη στους ιδιώτες που έχουν αναλάβει αυτή τη δουλειά».

Ποια θα είναι, λοιπόν, η δική σας κατεύθυνση;

«Με τα σημερινά δεδομένα στην Ελλάδα τα εκπαιδευτικά ζητήματα είναι αυτά που θα έπρεπε να βρίσκονται στην κορυφή του ενδιαφέροντός μας και θα έπρεπε να τα καλλιεργούμε όσο το δυνατόν περισσότερο – άλλωστε, μην ξεχνάτε, είμαι κι εγώ εκπαιδευτικός. Συνεπώς, νομίζω ότι όλες οι υφιστάμενες δραστηριότητες του **MIET** θα πρέπει να συνδυαστούν με μια εκπαιδευτική διαδικασία κάποιου τύπου. Δεν θέλω να πιο περισσότερο, θα εισηγηθώ κάποιες δράσεις στο ΔΣ και αυτό θα αποφασίσει αν θα υλοποιηθούν, οπότε δεν θα ήθελα να τους προκαταλάβω».

Υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα για την υποβολή των προτάσεών σας στο ΔΣ;

«Τις μέρες που μεσολάβησαν από την ανάληψη των καθηκόντων μου γίνονται συζητήσεις με τα τμήματα προκειμένου να καταθέσουν τις προτάσεις τους. Ως το τέλος του χρόνου πιστεύω ότι θα μπορώ να παρουσιάσω συγκεκριμένες προτάσεις στο ΔΣ. Ωστόσο, πρέπει να προσθέσω εδώ ότι αυτή η δουλειά δεν ξεκινάει τώρα. Είναι κάτι που γίνεται τα τελευταία δύο-τρία χρόνια αλλά, για να το πούμε με τετμημένους όρους, επικοινωνιακά δεν φάνηκε προς τα έξω. Πάνω στη δουλειά που προηγήθηκε θα χτίσω. Παράλληλα ένα ίδρυμα το οποίο έχει προτάσεις, δουλεύει, έχει αξιόλογο προσωπικό και μπορεί να κάνει πράγματα. Υπήρξαν δημοσιεύματα που παρουσίασαν το **MIET** ως ερείπιτο της παλιάς του εκδόσεως. Δεν είναι ερείπιτο, κάθε άλλο. Άλλωστε,

Θα επιχειρήσουμε να συνδεθούμε με πανεπιστημιακά τμήματα και άλλα ιδρύματα για να αξιοποιήσουμε από κοινού τις ικανότητες εκείνων και το υλικό το δικό μας

1. ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΒΙΒΛΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 17/09/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 17/09/2023

Σελίδα: 5

Παρέλαβα ένα ίδρυμα το οποίο έχει προτάσεις, δουλεύει, έχει αξιόλογο προσωπικό και μπορεί να κάνει πράγματα. Υπήρξαν δημοσιεύματα που παρουσίασαν το MIET ως ερείπιο της παλιάς του εικόνας. Δεν είναι ερείπιο, κάθε άλλο

όσοι λένε κάτι τέτοιο δεν μειώνουν κανέναν άλλον παρά το προσωπικό του ιδρύματος, το οποίο κάθε άλλο παρά μη ικανό είναι».

Το ΔΣ στο οποίο αναφέρατε έχει προσωρινό χαρακτήρα. Θα έχουμε σύντομα ένα νέο ΔΣ;

«Το τρέχον ΔΣ είναι διορισμένο από το Πρωτοδικείο, ως εκ τούτου θα πρέπει κάποια στιγμή να αλλάξει. Το πότε και το πώς θα προχωρήσει η διαδικασία εξαρτάται από τον πρόεδρο του ΔΣ».

Εξαιρετικά πολύτιμο απόκτημα για το MIET ήταν το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (ΕΛΙΑ), η Υποδιεύθυνση αρχείων, συλλογών και βιβλιοθήκης MIET/ΕΛΙΑ, όπως απαντά πλέον στο οργανόγραμμα. Πώς θα υποστηριχθεί αυτό;

«Είχα δουλέψει πολύ ως ερευνητής στο ΕΛΙΑ και γνωρίζω την αξία του. Βασικό μέλημα αυτή τη στιγμή της διοίκησης του MIET και της διοίκησης της ΕΤΕ, το οποίο προσυπογράφω, είναι να μεταφερθούμε όλοι σε έναν ενιαίο χώρο. Στρατηγικά, αποτελεί την κορυφαία ανάγκη του MIET. Το ίδρυμα είναι μοιρασμένο τώρα σε πέντε κτίρια, πράγμα που δημιουργεί προβλήματα επικοινωνίας μεταξύ των τμημάτων. Ως εκ τούτου, μέχρι να λήξει το θέμα της μετεγκατάστασης σε ένα μεγάλο, ενιαίο και σύγχρονο κτίριο τα πράγματα πρέπει να παραμείνουν ως έχουν, αυτή είναι η άποψη του ΔΣ και η δική μου. Είναι πολύ

μεγάλος ο όγκος του αρχαιακού υλικού του MIET/ΕΛΙΑ για να γίνει οποιαδήποτε οργανωτική αλλαγή. Διότι, παρά τα όσα μπορεί να λέγονται για το MIET, αποκτά διαρκώς αρχαιακό υλικό, είναι μια διαδικασία που συνεχίστηκε τα τελευταία δύο χρόνια και θα συνεχιστεί. Επομένως, θα πρέπει να βρεθεί ένα κύριο το οποίο θα μπορεί να καλύψει όχι μόνο τις παρούσες λειτουργικές ανάγκες του αρχείου αλλά και των επόμενων αρκετών χρόνων».

Άλλες δραστηριότητες, όπως το Βραβείο στη μνήμη του Παναγιώτη Μουλλά, το οποίο δεν έχει απονεμηθεί τα τελευταία χρόνια, θα συνεχιστούν;

«Είμαι της άποψης να συνεχιστούν αυτές οι πρωτοβουλίες και να εγκαινιάσουμε και άλλες. Είναι καιρός να τιμήσουμε τον Γεώργιο Μαύρο (σ.σ.: διοικητής της ΕΤΕ το 1966 όταν αποκρατίστηκε η ίδρυση του MIET) και τον Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλη. Σκέφτομαι τη θέσπιση ετήσιων διαλέξεων στη μνήμη του Γεωργίου Μαύρου με προσκεκλημένες καταξιωμένες προσωπικότητες από την Ελλάδα και το εξωτερικό και θα το προτείνω στο ΔΣ. Κάτι παρόμοιο σκέφτομαι και για τον Κάσδαγλη».

Την ορατότητα που αναφέρατε νωρίτερα και την εξωστρέφεια πώς θα τις επιτύχετε;

«Θα επιδιώξουμε συνεργασίες με πανεπιστήμια, οργανισμούς, ιδρύματα, ακόμη και

«Μεγάλη πρόκληση»

Ο Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλης συμμετείχε στο MIET από την ίδρυσή του, ο Διονύσης Καψάλης εργαζόταν στο ίδρυμα προτού αναλάβει τη διεύθυνσή του. Εσείς έχετε μια μακρά καταξιωμένη πορεία εκτός MIET. Τι σημαίνει για εσάς η ανάληψη της διεύθυνσης του ιδρύματος σε αυτό το στάδιο της διαδρομής σας;

«Για εμένα η θέση αυτή αποτελεί μεγάλη πρόκληση. Ας σημειώσω, ωστόσο, ότι δεν είμαι εντελώς ξένος προς το περιβάλλον και την κουλτούρα του MIET. Τα πρώτα μου δημοσιεύματα κυκλοφόρησαν από το MIET, γνώρισα τον Κάσδαγλη, παρακολουθούσα πάντοτε τις δραστηριότητες του ιδρύματος, γνωρίζω πολλούς από τους ανθρώπους του. Από την άλλη, το ότι προέρχομαι από άλλους χώρους θα είναι, πιστεύω, βοηθητικό στο να δω τα πράγματα εδώ με διαφορετικό τρόπο».

με επιχειρήσεις – εγώ δεν θα είχα επιφυλάξεις εδώ – με τις οποίες θα μπορούσαμε να συνεργαστούμε στο πλαίσιο κάποιου προγράμματος. Όσο περισσότερες συνεργασίες τόσο καλύτερα. Για την ώρα, η εκπαίδευση είναι ο τομέας στον οποίο μπορούν να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες όλων των τμημάτων του MIET. Θα επιχειρήσουμε να συνδεθούμε με πανεπιστημιακά τμήματα και άλλα ιδρύματα για να αξιοποιήσουμε από κοινού τις ικανότητες εκείνων και το υλικό το δικό μας. Για να σας δώσω ένα απλό παράδειγμα: Διάβασα πρόσφατα στο “Βήμα” ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών σκοπεύει να δημιουργήσει παράρτημα στην Αλεξάνδρεια. Θα μπορούσαμε να συνεργαστούμε εδώ – και σκοπεύω να το διερευνήσω –, στη βάση του πλούσιου ιστορικού αρχείου του ελληνοισμίου της Αιγύπτου του MIET, το οποίο μπορεί κάλλιστα να αποτελέσει πολύτιμη βάση για εργασίες και ποικίλες συνέργειες».

Σε ό,τι αφορά τα παραρτήματα του MIET; Υπάρχει ήδη ένα στη Θεσσαλονίκη. Θα επιδιώξετε την ίδρυση και άλλων;

«Δεν θα ήμουν αρνητικός, αλλά η δημιουργία παραρτημάτων, στην υλική τους βάση, έχει μεγάλο κόστος. Δεν υπάρχει λόγος, στην ψηφιακή εποχή μας, να δημιουργηθεί ένα παράρτημα για την υλοποίηση δράσεων σε μια πόλη όταν μπορούμε να συνεργαστούμε με τοπικούς φορείς».